

NEVTEPENO
POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

Zmozsna Goszpa Vogrszka.

POBOZSEN MESZECSEN LISZT

Reditel: BASSA IVAN plebános vu Bogojni.

Vszebina.

Bassa Ivan: Miloscse szí puna	65
—: Okrozsúica vogrszkíh púspekov	68
B. J: Krízis	72
B. A.: Deszétère zapovedi — szamo za zsenzke	73
Dr. Mirko Lenarsich: szv. roznívénec	76
Klekl Jozsef: Tretji úd szv. Franciska	80
Disc.: Nezmerná lepota preszv. szrcá	83
P.: Kaksi je pijánc	87
P.: Ka je nájlepse na zemli	89
P.: Ogrízávka	90

Drobis.

Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo sznopiesov, naj mi naznani! Vsza písma k meni, vu stamparijo nikaj!

Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki meszec.

Sziromáki, ki nemorejo zdaj vcsaszi plácsati, kak vszako leto, tak i letosz lehko po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo mell, naednok plácsajo!

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje adnoga szamosztana v krajini Szlovenszkój na Vogrszkom.

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZECSEN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN
PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vsaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Miloscse szi puna.

Eden vören szluga bl. D. Marije, szv. Bonaventura, tak pise, ka je ona tiszte dáre, stere szo szv. trijé králi prineszli málomi Jezusi, vcsaszi razdelila med szziromákami.

Pa ne bi vcsinila nikse krivice, csi bi je vu szvo-

jem szíromastvi száma ponúcala; szamo ka je doszta bole lübila szíromaski sztán, kak kakse stécs bogásztvo, ár je vu szíromasztvi bole glihna bila k Jezusi.

Za vékse je mela szvoje szíromastvo, kak kakso stécs dobroto, stero bi szí z temi dárami lehko szprávila, vu szíromastvi je stela osztáti pa vu nepoznanosztí, stero njoj je Bog odmeno, csi li ka je králeszkoga pokolenja bila. —

Kak lepa példa zatajúvanja szamoga szebé ino lübéznosztí blizsnjega je to naednok! Ona szíromákom dá tiszto, z kem bi szí obilno znála pomocsti vu szvojoj potrebesini.

Jeli naszledüjem jasz tüdi to példo?

On je cseden cslovek, ki dobro zná ravnati z tisztim, ka njemí je Bog dao. Vecs szí pa níkdár nemremo szpraviti z zemelszkimi dobrotami, kak csi z njih szíromáke obdarüjemo.

Csi szí prémocsen, sze ne szpozábi z szíromákov, ár mores znati, ka ti je Bog na obrambo szíromákov dao dobrote zemelszke.

Rad mej szíromáke! Ne je zadoszta, csi jih szamo ne zametávles, csi je szamo trpis, nego lübilí je mores, steri szo szíromácje. Rad njim daj szlüzsi ti da szám icsi prilike, kak bi njim mogeo pomocsti.

Tak pokázses, ka krscsanszko szrcé más, ka szí vredno dete Bogá, ki sze je za „ocso szíromákov“ ime-nüvao, ki ne szamo zselej, naj bi álmostvo dávali, nego zapovedao je, ka naj dávamo.

Jaj brezszrcsnim bogátcom, steri szo szkopi, steri zapréjo dveri pa zapréjo szrcé pred nevolnim bratom pa ga ráj püsztíjo vu gládi, kak pa bi njim kaj darüvali Pride csasz, kda sze szpuni nad njimi, ka szv. pizmó právi, ka odidejo z etoga szveta pa te z grozov vzemejo vpamet, ka njim je „roka prázna“ (Ps. 75, 6.) ka zevszega, sterim szo ládali ne osztalo níkaj!

Vszaki je nej brez szrca. Szo bogátci, steri szmilenoszti i lübéznosztí puni radi delajo dobro escse z szvojim kvárom tüdi; blagoszlov szíromákov de njihov tao.

Bog njim zse eti na zemli dosztakrét z interesom povrné, ka szo szíromákom vesinoli. Pa je níkak ne dvojno, ka na ovom szveti csáka na njé vesz blagoszlov, steroga

je Bog taksim obečsao. Csi szo grehi njihovi záprli pred njimi vráta szmilenosztí, darüvitnoszt njihova njim je znova odpré. Szmilenoszt, stero szo meli nad szirmákom, de plácsa za njihove grehe. (Tob. 4, 24.) Bozsa szmilenoszt njim dá szkuzé pokore na odpüscsenje njihovi grehov. Za szmilenoszt dobijo szmilenoszt, za milüvanje pa milüvanje.

Ne poszlúhsaj na szkoposzt, stera je nkdár ne zadovolna z onimi, stera má. Szlobodno szí sparaven, líki trdoga szrca szkopec ne szmes biti nkdár. Sparavnoszt, stera záto správla, ka bi scse vecs mogla dati szíromákom, je hvále vredna.

Ne tak velkoga szíromáka, steri ne bi mogo z escse szíromakesim kaj dobroga vcsiniti. Csteo szam od berácsa, steri je vszaki vecsér razdelo med drúgimi, ka njemi od njegovoga pobiranja vise potrebsine osztalo. Szvéto pizmo túdi to právi: „Kak zmores, tak dávaj. Csi más v obilnosztí, daj obilno; csi malo más, tiszto malo szí túdi rad razdeli z szíromákom.“ (Tob. 4, 8.).

Z kak velkim vüpanjom do sli pred szodni sztolec bozsi oni, ki szo radi bili na pomocs szíromákom.

Bassa Ivan

Okrozsnica vszeh vogrszkih püspekov od gojitve decé.*)

Vu Krisztusi Lübeznivi Verni!

Kda od dnéva do dnéva vecs szkrbi mantrá-roditele i gojitele za volo dobre gojitve decé pa sze pogosztoma csüje tozsba, ka sze mladina kvárij ino njéno jákosztno csütenje szlabij; kda nasz med szküsnyávami ino prilizávanjami etoga szveta, stera naso mladino kvarijo, zse szkoro málovernoszt obdája ino dvojjimo, jeli mo mogocsi pokvarjenoszt nasih csaszov odvrnoti od nase decé ino obládati vsze zádive, stere sze nam protijo vu zgojitvi ednoga csisztoga ino mocsnoga pokolenja: te sze nam reclivo oglászi vu nasem szrci recs Krisztusova: „Püsztite mále k meni ino njim ne krátite; ár taksih je králesztvo nebeszko.“ (Mark 10, 14.). Té recsi nám právi dnesz Jezus nám vszem: roditelom, gojitelom ino dühovnikom pa nam pred ocsij posz-

*) Ta okrozsnica sze je cstela prvo nedelo poszta vu vszej vogrszki cerkváj. Miszlimo, ka je ne bode skoda eti ponoviti.

távi nase velko pozvánje vu tom sztojécse, naj deco zgojimo za Njega, naj je tak zgojimo, kak sterih je králesztvo nebeszko.

Ete recsi vojszküvanje pomenijo; vojszküvanje za duso i blázsensztvo decé; delo, szkrb, poszeo pomenijo; lübézen pomenijo, ino áldov, steroga moremo vu gojitvi decé prineszti. Zednim pa pobüdij vu nami zsivo szpoznanje nase dúzsnosztí v gojitvi, naj gojitev za glávno dúzsnoszt roditelov, vucsitelov ino dühovnikov szpoznamo pa ne szamo, ka ne szmemo prepovedati deci k Jezusi idti, nego naj je k njemi prineszémo, v njegovo blizsino je pripelamo, naj je goripodignemo k njegovomi preszv. szrci, ka je on poszveti ino blagoszlovi.

Zgodilo sze je to tüdi dozdej z boga-njega, pa csi li vidimo znaménja pokvarjenosztí vu drúzstvi cslovécsoj pa je li vnoga tozsa escse ino vnoga neszpodobnoszt, szmo za dobro szpoznali, Lübeznivi Vernicje, roditelje, vucsitelje ino dühovnicje vaso pazlivoszt posebno opomenoti na to velko dúzsnoszt ino vasz na vrelo ino sztanovito delavnoszt nadigávati. Pokázati vam scsémo vnoge zámüde ino tezsáve, stere szo zádive gojitve pa vasz z ednim tüdi scsémo opominati na tiszte naturne i visenaturne skéri, stere nücati nam je Bog zapovedao, ki z ujimi i po njih blagoszlovi ino potrdi nase zgojilno delo.

I. Recsi Jezusove: „püszlíte mále k meni ino njim né krátite“ trojo dúzsnoszt polozsijo na nász. Obrvim tak lehko razmimo té recsi, ka szkrbte sze, delajte za düse i na düsaj decé; vodite ino csuvajte deco, ravnajte je tak, ka naj po poti jákoszti hodijo ino po taksem k meni pridejo. K Jezusi pridti telko pomeni, kak csiszte düse ino jáki biti.

Szamo ka szo dobre jákoszti nej gotove vu düsi decé, nego sze morejo vu njih vözdelati; düso deteta vaditi moremo na postenoszt, bogavnoszt ino bogábojaznoszt; vkraj je moremo drzsati od hüdogo ino zbüditi

vu njem dobra csütejnya! to je predmet zgojilnoga dela, stero na roditelje, vucsitele ino dühovnike csáka.

Zgojitev za delo právimo pa nancs ne za málo i lehkó delo! Bog ti je dete dao, szamo ka je gojiti tüdi mores; brezi gojitve je dete ne vretina veszélja ino blagoszlova, nego vnoge neszrecse. To delo gojitve nájob-prvim tak zvrσιμο, csi szí radi pogucsavlemo z decov no jih ne nihámo szamih.

Známo, ka boj zsvilenja, szkrb za krüh vnoge sztarise zadrzsáva od gojitve decé, stera po taksem szamá osztánejo, pa jih ne nihájte szamih koncsi te, kda vasz delo ne zové od njih, te, kda máte csasz, vasz naj ne drzsi vkraj od decé lehkómislenoszt niti veszelice, niti iszkanje jedi, ino pila. Pod obrambov predrámleñih z decov govorécsih roditelov sze zgojijo deca tak vu telovnom, kak vu jákoszti. Dobri roditelje zse na to pázijo, naj domácsa hizsa z szvojim rédom, csisztočov ino postenosztjov pripravno okolicsino dá za zbüdjávajocso ino od pirajocso düso deteta. Düsa deteta je naime mejhka ino csütliva, stera prve szvoje nágibe neznajocso od szvoje okolicsine vzeme. Tam sze prvi szpomini vtisznejo v mládo düso; vu düso sze njemi vtiszne prijázen, ali szrditi pogléd sztarisa; lübécsi, ali odürjávajocsi obráz, dobrovolen, ali preklinjajocsi gucs. Vdüso sze njemi vtiszne kep sztanüvájja, njega réd ali nerédnoszt, njega sznága ali nesznağa. Dete vidi, kak okoli njega zsvivéjo, ka csasztijo, ka zametávlejo, ka lübijó, ka odürjávajo. Vidi dete, jeli szo szramezslivi, ali neszrámní, je li drzsijo réd vu szvojem djánji, ali nerédnoszt pa to vsze zse te zacsne v pamet jemati, kda escse vszega toga iména ne pozna; prle kak bi znalo gucsati od vszega, sze njemi zse nadigávle ali pohüjsa jákosztno csütenje.

To szí dobro zapomnite, lübi roditelje i gojitelje ino zacsütíte, ka sze dete nad vami goji; nad vasim djánjom pa ne nad vasimi recsmi. Tak szmo vszi, ka kak szmo

i kaksí szmo grátali, to nájbole lückim példam mámo zahváliti poszebnó pa példam lúdih zvün dogodb, z sterimi nasz je Bog obracsao. Zátó je sztaris preklénsztvo ali blagoszlov, pekeo ali nebésza za detecse szrcé. Ki pobozsne, dobre roditele meo, sze njemi tak vidi, kak csi bi sze z szamim Bogom szrécsao vu zacsétki poti szvojega zsvljenja. Dobri sztarisje szvoj pobozen zsitek, szamoga szvétoga Dühá prezsvéjo vu düso szvojega deteta, njihovo zsvljenje „zsivi gues“ gráta pred njim. Njihov návuk ino recsi szé vu njihovom djánji ozsvéjo pa ztem zsvim zsvljenjom obrácsajo deco szvojo. Eden pobozen mozs právi: pobozsoszt, ládanja szamoga szebé ino zavüplivoszti nemre z recsjov vcsiti. Dosztakrát eden muti pogléd ali obráz ocsé, ali materé, csi právo jákoszt ino pobozsoszt máta vu szrci, lepsi návuk dá, kak cele knigárnice.

(Dale.)

Krizs.

Csi szam tuzsen, al zsalosztén,
Tá pod krizs sze páscsim le,
Ár pod krizsom lúbav najdem :
Na njem lübi Jezus je.

Vu nevoli, vu szkúsnjávaj,
Tá pod krizs sze páscsim le,
Tá, gde dūsa mérna gráta,
Tá, gde lübi Jezus je.

Gda me lüdi dreszelijo,
V njegvo szenco príbezsín,
Tá, gde mojim neprijátlom,
Sz szrca lejko odpúsztim.

V vszakom hipci, mojga zsitka,
Tá pod krizs sze páscsim rad,
Tá, ge od nevol zsvljenja,
Vszi lezsijo : szesztra; brat.

B. J.

Dészétere zapovidi — szamo za zszenszke.

Naj sze njim szpuni vola. Naj one tūdi kaj dobijo v sznopicsi, ha nedo gucsale, ka je nikaj nej vreden Marijin liszt. Kaj pa nej bio vreden ; Dobijo one tūdi, naj szamo malo potrpljenje májo ; vsze na ednok ne moremó dol popiszati, ka pa te szledkar bo. Na dale tūdi moremo glédati. Pocsakdjmo szamo na réd ! To ka sze odszpodi dol popise, poszebno szamo za njé bode. Alijaj bi bilo meni, csi bi, tak do mené mogle, dobro ka szmo dálecs razno, ovacsi bi jasz zse vőpotégno szvoje lutrije ! To vam na prej povem, kacsi bi sze tá velka neszrecsa znála pripe-titi, ka bi sze naisle takse, sterim ne bi slo jáko po zsi-laj, mené naj ne krivijo, ár szam jasz niksi krivec nej ! Ne miszlite záto, ka szam to jasz szam szvoje gláve vő-zmiszlo. Bog ne dáj. Drūgi szo naisli gor pred menov te zláte tanácse, ali meni szo sze po vidli i záto vam je scsém tūdi dolpopiszati, ka pa csi bi vam na haszek bilij. Ne zamertemi, csi vam ovadim, ka rávnoés z vasega szpola, szvéta Itha je dála té tanácse szvojoj hcséri, stera je szledkar tūdi szvetica posztála. Záto je tūdi gorszprimlite szrcá, pa je tūdi obdrzste. ár po taksem de mér nad zsenami i mozsámi, lejki bode teda zákonszki sztális pa tūdi nikse szpáke nede nad zákonszkimi továrísami !

Ali csūjmo zdaj zse te zapovidi :

1. Vszigdár po mozsínjoj voli hodi i nigdár njemi ne guesí proti. To bi szí dobro bilo vpamet. vzéti !

2. Csi eden dén dvakrát ali szedemkrát drügo miszel má mozs ti tüdi telkokrát obrni szvojei mislenje. Glédaj, da zvedis, od koj szí premislavle; cs zvedis, prehiti njegovo zselenje pa csi mores je tüdi szpuni. Ti sze mores ravnati po mozsi i nej on po tebi.

3. Csi vidis, ka je lagoje vole, ne pitaj gu, ka njemi falij, ár sze po taksem bole razdrazsi. Mér njemi daj!

3. Boj na tom, naj sze domá v szvojem szirmastvi dobro csüti tak, ka csi kama z domi odide, náj má zselenje-sze hitro nazaj povrnoti, gda zná, ka ga z lubeznosztjov csákas. Tü szí ti kralica, szamo ne pozábi, da te mozs djao zanjo.

5. Szvoje veszélje pred njim ne zakrivli; ali jáko sze njemi ne miti, ár njemi tak hitro prek prides.

6. Koga on szrca rad vidi v szvojem tovaristvi, ti ga tüdi lepo gor szprimli; od njegovi návadni mozskei veszelice ga ne drzsi nazáj.

7. Okolscsina tvoje hizse naj bo vszigdár csiszta, i tüha; ti száma vszigdár, veszéla i dobre vole boj! Osztroga tvojga glásza naj nigdár necsüje, nej niti proti drzsincseti.

8. Csi sze kama szprávla, ne bodi njemi na vek na petaj: kama ide, kama sze szprávla; pa csi odket pride, ue bezsi fcsaszí pred njega: gde szí bio, odket szí priseo. Csi je gde kaj lagojega fcsino, tak ti ne ovádi, to moresznati, bole ti malo kaj zlazse. Csi je pa v postenom meszti bio, te ti je pa tak niksa szkrb nej.

9. Naj bole pa pazi na to, ka njemi ne ovadis szvojeja sztraha za njega. To nej csütítiti ednoj zseni proti mozsévi je ne mogocse. Szamo naj vszigdár poleg sztoji dober fiskális, njéna düsnaveszt, njéno szrcé, stero njega na csiszto operé escse te, csi szo ti ocsi ali vüha proti njemi. (Cseden tanács.)

10. Csi ti kaj falij, povej njemi krotko, ali fcsaszí; ne zadrzsavli dugo, ár te zse na vékse zraszté, pa de ti zsmetnej, ali; de pa zse keszno. Csi de sze ti li na licah poznála zsaloszt, boj záto veszéla, frisko pa lejko pomirécsa.

To je tisztí deszét törvéinov, steri zákonszki sztális na zemelszki paradizsom obernéjo; steri zákonszke tovarise, csi je prav zdrzsijo, na lüfav do eden drügoga i na

mérno zsvilenje pripelajo. Csi je neszercsen hizsni zákon — vörte mi — tej tanácsov nezdrzsávanje ipa zametávanje je najvéksi zrok.

„Oh da bi bár zdrzsála te tanácse szaksa zseña, te ne bi bio nemiroven i neszercsen zákonszki sztális“ — právi Szvécov zsvilenje.

Neszercsen je on mozs, neszercsna ona drzsina, gde zsenzka sztaksim glászom gucsij ali bole lárma, ka bi lejko na szodnji dén za trombitása dobra bila i escse vu morszkoj, globocsini bodocsi mrtvi bi zacsüli nféni glász i gorsztanoli od njega.

Da pa te je zseña prej szlüzsbénica szvojga mozsá! Nigdár nej. Ne vörte to, sto stécs de vam pravo. Zs njim celo ednaka persona osztáne ona nadale túdi, ali szakojacsko, njemi podvrzsena i tak more biti; to je njena kastiga, stero je Bog zse v paradízsemi na prvo zsenzsko vrgeo, da njoj je pravo: „Pod oblásztjov mozsá bodes i on de kralüvao nad tehom.“ Ne de szlüzsbénica, rávnocs te de njo mozs lübo, za velko stimao i túdi postüvao, csi de njemi vszem podlozsna i potrpliva, inacsi jo pa — odvrzse.

B. A.

Kak sze moli szv. roznivéncz?

Szpiszal: **Dr. Mirko Lenarsich.**

Strta szkrivoszt veszéloga roznoga venca je eta :
„Koga szi Devica vu cerkvi prikázala“. Etak szi mo-
remo premislávati, gda to szkrivoszt molimo.

1. *Maria pobožno szpuni právdo ocsiscsávanja, csi je rávnok na to ne duzsna bila.*

Szpuni dönok ti, ka szi duzszen fcsiniti, ar Bog ino szvéta Mati cérkev zapovedáva! Szvéta Mati cérkev je tvoja tá najbogsa mati! Szveta Mati cérkev te je za ne-
bésza porodila, gda te je pri szvétom krszti, od po-
prijétnoga greha ocsisztila, tebi nazaj szprávi nebesza, csi
szi vu greh zavdaro, pri szvétoj szpóvidi, rháni tvojo
dúso z Jezusovim telom, ino szvéta Maticérkev escse
blagoszlovi tvojo ladno, mrtvo telo! Záto „nezavrzi
právdó ino zapovedi tvoje Matere“. To je ta najbolpsa
vhála, ka szvétoj Materi cerkvi szkázses, ka szi njoj
podlozsen, ka na njeno recs poszlúsas!

2. *Maria prineszé bozse Dete vu cérkev, naj Bogi zato veliko miloscsó zavháli, ino Bogi notri prikázse!*

Premiszli szi, gda vu cérkev ides, zakaj ides tá? Jeli
nemas ti túdli tám vu cerkvi doszta vhalíti Jezusi, kaj
njemi goridarúvati? Zagvüsno ka imas! Imas vhalíti
Njemi, ka je za tébe trpo ino mro, Njemi imás vhalíti
vnoz sine miloszti! Njemi mores darúvati tvoje cslo zsvi-
lenje tvoj krizs, tvoje tezsava ár je Jezus prvlé darúvao

za tébe szvoje zsvilenje, darüvao za tébe doszta véksi krizs doszta vékse tezsáve, kak ti njemi darüjes.

Ali glédaj na to tüdi ka naj iz cerkvi prazen ne odides! Moli pobozsno, oponásaj sze szvéto, ka naj tebé napuni obilnoszt bózse miloszti, tvoje dománje pa bozsi blagoszlov!

3. *Maria posztáne pri dveraj cerkvi, tak dabi gresna mati bila.*

Trostaj sze csi te szvet krivo szpozna, krivo obszodi!

Ki te krivo za hüdogo drzsijo, lagojino na tébe z mislávajo moli za njé, hüdo nigdar ne povrni iz hüdim.

Tak sze navesis poniznoszt te zviszi pred Bogom, pominoszt to za velikoga fesini pred Bogom!

4. *Maria darüje dvá golba Goszpodnomi Bogi! Kak sze je povido te dár Bogi, kak kep szvéte csisztoce!*

Ti tüdi primeszi goszpodnomi Bogi, csiszto szercé, csiszto telo te bode tvoj te najlepsi dár. To sztá csisztiva goloba, steriva veliko szkrb, veliko mocs potrebüjeta! Szvéta csisztozca zselé od tébe vszaki dén mocs, vojszküvavanje, ka naj hüdo mislenje premágas, od szébe odzsenés. Ali to mores fcsiniti ár ti csiszti bodo ládali nebeszko králesztvo.“

5. *Gda Maria vu cérkev sztopi Simeon prorok szpozna vu malom Jezusi Zaelicsitela szveta, ino Njega na nárocса zeme govorecsi „Zdaj odpüszi, Goszpod, vu méri szlugo tvojega.“*

Kákse veszelje, kakso blazsensztvo Jezusa na nárocсаj drzsati! Ino tebi je Jezüs escse vékse veszélje szpravo vu szvétom obhajili, gda ti Njega ne vu nárocса, nego vu tvoje szercé primles: Dönok pridi, pridi gosztokrát k Jezusi vu szvétom obhajili!

Kaksi trost je Jezusa na szmrtnoj poszteli vu szvojem szerci meti? Szpravi szti to miloscsó iz tém, ka vu tvoji zdravi letaj Jezusa gosztokrát csiszto vu tvoje szercé gorizemes!

6. *Simeon prorok naznani Marii, ka njéno düso oszter mecs zsaloszti prehodi.*

Gledaj! Maria zsé eti mati zsaloszti posztáne, szteri sztalís pod krizsom sztojécsa dokoncsa. Mores meti pravo pomilüvanje do nje, ár je za tébe volo té zsaloszti na

szébe vzéla! Vu zsalosztí, ino vu krizsi setűj z vűpa-njom k Marii, ona tebé potrosta, ona bode tebi pomágala!

Navcsi sze od te zsalosztne materé sztalnovitno tvoje szercé Bogi darűvat, csi te Goszpodni Bog z nevolov obhodi. Tvoje szercé ne prehodi mecs zsalosztí, kak je prehodo szerce Marie, nego Goszpodni Bog szamo te scsé ocsisztiti od kastig, stere szí szgrehami zaszlűzso!

7. *Maria darűje za nász Jezusa vu cėrkví glėdaj to lűbezen bozse materé do tebe!*

Ka szí ti duzsen dati za to lűbezen Marii? Maria darűje za tébe to najlűbblenese na szveti. Ti tűdi mores darűvati Marii to najvėkso lűbezen.

Scsės njoj dár prineszti? Óh ti ocsiszti tvoje szercé od lagoji nagibov: od nepotrivoszti, od nevoscscenoszti, od szrditoszti, od necsisztoszti, ino tak darűj tvoje od grehov ocsiscsceno szerce Marii.

8. *Jezus, vu zacsetki szvojega zemelszkoga zsiolenja sze za tébe gori darűje, kak sze na konci zsitka za tébe gori aldűvao.*

Posztavi sze vu dűsi na tvojo szmrtno posztelo. Okoli sztojėcsi sze jocsejo ino od vszeh osztavleni szlegnje minute zsvivis. Csi bi te tak koga proszo, naj meszto tébe merje, naj meszto tébe szmrt gori zeme, jeli bi dőnok koga najso, ki bi to za tébe fcsino? Miszlim, ino zagvűsno znam, ka bi takso lűbezen pri nikom nej najso! Nej pri tvojoj deci za stere szí sze lehko celo zsvivenje mantrao, sztrádao. Ino vidis, ka bi nej najso nindri na szveti to najdes pri Jezusi, ki szebé, szvoj zsitek gori darűje za tébe, gda tebé nancs escse ne bilo na szveti!

Povrni Jezusi to lűbezen tak, kak vmladoszti, kak vu sztaroszti Jezusi scsės zsviveti, za njega vszė trpeti, za njega vszė trpeti, za njega volo delati ino pobűdi vu szebi pri vszákóm tvojem deli *to dobro nakanenje* ka za Jezusa volo scsės tvoje duzsnoszti szpunjávati.

9. *Maria nazaj zeme o Simeona Jezusa na szvoja ná-rocsa.*

Proszí Mario, naj tebi pomága Jezusa nazáj zadobiti csi szí neszrecsen bil Njega zgrehom zgűbiti. Nazáj szí mores szpraviti zgűbblenoga Jezusa, csi nescses ednok od Njega odtrgnjeni goretí! Zátó je potrebno tvoje grehe izszinszko zsalűvati pokoro csiniti. Za pokoro ti naj nikaj

nede predoszta. Onomi, komi je Bog zse ednok pekeo odpūszto nikaj neszmi prezsmetno biti! Pred vszem pa pazi ino moli, naj Jezusa nigdār bszmrtnim grehom ne zgūbis.

10. *Pobožna devica Ana, dobi milosco od Boga, ka vidi Jezusa, ino za to gorēcse Bogi vhalo dāva* Gledaj, kakse milosce deli Bog tēm prosztim ino poniznim, ki szo vu dobri delaj osztarili! . . . Kak je Bogi prijētno te neznane, najmre deco vsiti na lūbežen do Jezusa, njim pripovēdavati Jezusa zsvilenje! Fcsini to ti tūdi po vecseraj, po szvetkaj za odvecsera, fcsi tvojo deco na katekizmus, tolmacsi njim zsvileuje Jezusa gda szalosztno vu najvecsi krajinaj to od drūgoga csākati nemores! Szpra viszi taksi katekizmus no biblio stero deca bodejo razmeli. Ki Jezusa lūbi, steri sztaris sze scsē szvojov decov rēd ednok z Jezusom veszeliti, on to ta ne niha. Ar „iz obilnoszti szercā vūszta govorijo“.

Tretji Red Szvetoga Franciska.

VI. Navuk.

Ocsanas . . . Zdrava Marija . . . Detece Jezusek, ki
szi sze najlepse obnasalo, daj nam tüdi lepo obnasanje!
Kraljica reda menjsih bratov proszi za nasz!

Sto sze szme szprejeti v tretji red?

„Ki szo lepega obnasanja“ pravi nadale vodilo. To
teliko pomeni, ka poszvetne, razvüzdane oszebe ne morejo
med kotrige tretjega reda szlisiti. Z rozsnatnoga püngrada
sze koprive zoplevejo, z hasznovitnoga drevja goszanice
dolberejo. Kaj bi bilo z nasih goric, cse bi sze zs njih
skodljivih plevel ne vözpravo cse bi mi roke v krizs gle-
dali, kak nam ropajo grozdje, lamajo trszje neprijatelje!
Ki je ne lepoga obuasanja postenoga zsvljenja, on je za
dobre düse plevel, csrv, tolvaj, mora sze zato odpraviti.
Da to je csüdna recs, ali tak jé, ka edno gnjilo jaboko
jezero zdravih pokvari i jezero zdravih ne more ednoga
gnjiloga popraviti. Ne szmemo zato med szebe püsztiti

gnjilih, pokvarjenih, poszvetnih kotrig, naj nam ne vzemejo obrpvim postenja, nadale pa dūsnoga zvelicsanja.

Zato pazitelje i pazitelice szte duzsne uaznati vodniki dūhovniki, cse bi sze stela kaksa nepostena persona szprejeti, naj sze ne szprijmle; cse je pa szprejeta, naj sze izbrise. Da ka vala sztoli cse ravno szto nogacs ma, pa szo szpotrete? Stiri cele ga rzsijo, pri szto prtlavih sze more prevrcsi. Malo nasz naj bo i dobri naj szmo, vecs dike Bogi prineszemo, kak cse nasz je kak lisztja i trave pa brez prave pobozsoszt, bi sze nad nami szpunile recsi szv. pizma „*Povnozso szu narod a ne szu nam poveksao veszelja*“. (Iz IX. 3.)

Dobro obnasanje sze na odzvūnaj pokazse. Szveto pizmo pravi „*Z pogleda sze mozs szpozna i iz obrazove podobe sze szpozna razumen cslovek oblacsilo na zsvoti i szmeh na zobeh i hoja csloveka kazsejo, kaj da je*“ (Sir. XIX. 26, 27). Tiszto sze na obnasanji kazse, kaj je oznotraj v dūsi szhranjeno. Po vszaksem teli szu ocsi napaszt, k vszaksemi gucsi szu szvoj jezik brūsziti, vszaksi kot, vszakso poszodo gorvteknoti, od szebe doszta i prestimano, prehaljeno gucsati szo takse obnasenje, zavolo steroga sze vtretji red szprejeti zse ne szme. Resznoszt, prevdarjenoszt v gucsi, v hoji v pogledi je potrebno meti odzvūnaj, to kazse na nepokvarjeno szrce.

Ravno tak sze ne szme szprejeti, ki je ne bogaven. Tretji red doszta zapovedava. Ki po szvojoi glavi hodi, ne boga sztarisov, naprejposztavljenih, nemore dober tretjerednik posztati, nemore i neszme sze zato szprejeti. Da kak bo mogeo szu naturo potreti v jeli, pili nosnji i v drūgih velikih dugovanjah, ki szu je nemore pri malih recsah potreti? Jezicsne persone stere brez protivne recsi ni edne zapovedi ne morejo preneszti, sze prle naj navcsijo mucsati, ponizno bogati.

Pleszci i pleszalke, ponocsnjaki, dekle, stere sze decskom rade naszmejavajo, v znanji zsvocsa mladina, ali

znanje dopūscsajocsi sztárisi, ki sze vecskrat zapoji, rád szvajo dela szrde drzsi sze ne szmejo szprejeti v tretji red. Lepoga obnasanja morajo biti pravi predpiz, ki sze scsejo szprejeti. Lepo obnasanje je pa ne szpacsljivo, ne szvájljivo, ne poszvetno, nego za vszakoga szpodbūdljivo. K tomi sze drzsite, ki scsete szprejeti biti, jezero bole pa ki szte szprejeti zse. „*Pokoren cslovek zmagòvavnò govori*“ (Preg. XXI. 28.) pravi Goszpod. Bogajte vodilo i zmagali bodete to hūdo Amen.

Lauretanske litanije za dobro obnasanje tretje rednikov zmoliti, ponjih pa blagoszlov proziti „Najszlajsi Jezus . . . i szhod meszecsni je koncsan.

Klekl Jozsef.

Nezmerna lepota preszv. Szrca.

Tüdi tisztí ki sze pogübijó, nemrejo na ocsi metati Jezusovomi Szrci, da jih ne lübi. Csi sze sto proti szevernómi kráji pomika, tá kama szuncsni tráki vecs ne szegajo, bo zmrzno; ali szunca nscse nemre kriviti, vis da ne szijalo. Csi ovca nescse poszlüsati miloga zvánja pasztérovoga i vedno dale bezsi pred njim vprepad, pacs lehko zanic süje pasztérove szkuzé, ali toga nemre praviti da jo pasztér ne lübi. Csi szo gizardávi Farizeusje Jezusa scse tak stimano zametávali i njemi vszake féle dugovanje na ocsi metali venda toga neszo mogli praviti, da jih ne lübi, gda szo vidili szkuze tocsiti nad trdovratnim mesztom. I steri koli gresnik bezsi pred Jezusom ide vu vecsni propad, vsze lehko govori i na ocsi mecse; preklinja szvoj rojsztni den, obzsalüje zgübleni csasz, jocse skriple scse zobmi — le toga nemre praviti da ga Jezusovo Szrcé ne lübiló.

Brez racsunane szo teda trume tisztih stere Jezusovo Szrcé lübi. Lehko ki scse po evangelszkom szporocsili nacsteli mnoge brerázumne sztvári, do sterih je Jezus tüdi lübezen razodévaó, na pr. lelije pó poli, ftice pod nebov; venda zse z toga ka szmo povedali, je gvüsno vszakómi jaszo, da je Jezusova lübezen obcsinszka, nema meje, ár vsze lübi.

Nema meje pa zádnyics Jezusova lübezen tüdi po veli koszti, zakaj takse i tak gorécse lübezni scse nigdár

niedno szrce ne melo i je tüdi nemre meti, kaksá je bila lübezen Jezusovoga Szrca. Kak naimre nemremo popolnoma szpoznati bozsega bojstva, tak nemremo razmiti bozse lübezni.

Vido szan ednok prav lepo podobo, na steroj szta bilá namálana dvá angela, ki szta drzsala krizs Jezusa Krisztusa, spico, gobo, trnavo korono i drüga znaménja njegovoga britkoga trpljenja. Eden teva dva angela je vesz genjeni, za misleni sztrmu pred szébe glédao, pa je meo glavo nikelko pobéseno, i je obráz zrokov zakrivao. Odepodi je pa bilo zapiszano: „O kaksá lübezen, lübézen stero ne mogocse razmiti!“

Csi angelje sztrmijo i nemrejo razmiti te szkrivne velike lübezni, kak bi jo pa mogli mi nevolni zemelszki prebivalci? ge bi iszkali recsih da bi eden ovomi dopovedali?

Pacs ne osztane nam tü drügo, kak pokleknoti, obráz z rokámi zakriti i tiho obcsüdüvati i moliti!

Csi bi bilo ge na zemli dete tak dobro, da bi vsze vcsinolo za szvojega ocsó bi njemi dvorilo i szí teliko prizadevalo v lübezni do njega, da bi na zágnje obnemoglo i mrlo za njega, kak bi hvalili taksega szina, kak bi sze csüdili taksoj szinovszkoj lübezni! Kak pa bi sze mogli nacsüditi neszkoncsanoj lübezni Jezusovoj do nebeszkoga Ocsó! Ka bi naj bolse dete moglo vcsiniti szvojim sztarisom, sze da v krátkom dopovedati: csi bi pa steo na drobno popiszati vsze, ka je Jezus vcsino vcsaszí nebeszkoga Ocsé, bi po recsah szv. Janosa na vesz szvejít ne bi sle knige, stere bi trbelo pizsati. Zato sze je po zágnjój vecsérjí pascso v trpljenje rekocs:

„Da szvejít szpozná da lüvim Ocsó... vsztaníte, hodmo od tod!“ (Jan. 14, 31.) Oh lübezen stere ne mogocse razmiti.

Csi bi zvedili ge za kaksega zdravnika, steri je pripravleni vsze vcsiniti iz lübezni do betezsnikov, steri bi bio nocs i den na nogaj i dvoro vszem, ki zselejo njegove pomocsi, tak da bi opesao i mro vu szvojem poklici: o kak bi szlovelo po szvejiti njegovo ime, kak bi sze vszi csüdüvati njegovoj lübezni! I vendar je to teliko kak ne kaj proti lübezni, stero je meo i má nebeszki Zdravnik de betezsnoga cslovestva. Njegova lübezen je iznajsíla

szcsiszta novo csudovito zdravljenje : szmrtno bolezen vszeh betezsnikov — greh — je prevzel na — szébe i pod to grozno tezso — zaj gyúsno naj zsmetneise delo za Najszveteisega je bio greh tak rekocs za lasztivnoga szprijeti — je zdihávao, krvavi pot potúo, v ne popiszlivi bolecsinah mro nameszto betezsnikov ! Oh lúbezen stero ne mogocse razmiti !

Csi bi bio ge na szvejtí tak lúbezinvi kráo, da bi szvojimi podlozsnimi ravnao kakzbrati, da bi pozvao k králeszkomi obedi vszakoga, sterih bi steo priti, i bi pri sztoli szam dvoro szvojím gosztom, vu vremeni nevarnoszti pa da bi sze szam vojszkúvao proti szovrázsni i krvavecs mro za szvoje lúsztvó : o kak bi povszod szlavili taksega krala Ali za Jezusovo Szrce sza pa ne bomo szegreli, ki nasz brezi mere bole lúbi ? Scse szvojím lasztivním telom i krvjov te naj bolsi krao sziti szvoje lúsztvó. „Szam szebe je dao vresilo za vsze“ (I. Tim. 2, 6.) I ne njemi bilo zadoszta le ednok mrejtí za szvoje, liki vszaki den sze scse za nasz vojszkúje sz priprosnjov i szkriynosztno mujra pri szv. mesi. I scse vecs vu szvoje králesztvo nasz scse szprijeti, da bomo zsnjim králúvali vecs ino delezsni njegove szrecse. Oh lúbezen stero ne mogocse razmiti !

Csi bi zvedili za prijatela, da njím vsze razdávle, ka ma szam pa v szirmastvi zsvi i celo pripravleni zsvilenje dati za nje : tak bi sze csúdüvali tak zvesztomi prijateli ! I po vszój pravici, zakaj Zvelicsíteo je szam pravo : „Vékse lúbezni od te nema niscse, da sto szvoje zsvilenje da za szvoje prijatele“ (Jan. 15, 13.) I venda, venda je on szam meo scse neizmerno vekso lúbezen, ar je mro za nasz, ki szmo bili scse njegovi sovrázsni, i pa v taksoj britkosztih ! Oh lúbezen stero ne mogocse razmiti ! Pa ka bi priglihao ? — Vsze njegovo delo je lúbezen, vsze njegove zapovedi szo lúbezen, povedano vrecsaj : „Lúbi Goszpoda szvojega Boga iz vszega szvojega szrca iz vsze dszvoje düse iz vsze miszli, iz vsze mocsi, szvojega blizsnjega pa kak szam zsebe ;“ vsza priprava, stero zahtevle za odpúscsenje grehov, je lúbezen : „Ár szí veliko lúbila, ti je veliko odpúscseno“ je pravo Magdalení ; i vsza zahvala. ki jo scse meti za szvojo lúbezen, je lúbezen lúblenih. On szam je lúbezen : „Bog je lúbezen“.

O posztój, dragi krscesnik, včaszi nikelko pred podobov prebodjenoga Szrca Jezusovoga, iz steroga svigajo gorecsi plameni, stero je vsze sztraki obdano; zamiszli sze nikelko i pravi potom : To je podoba tisztoga Szrca, stero je szranjüvalo vszebi takso lübezen ! Ali scse bole : idi zraven pred tabernakel, tam scse zmirom zsivi med nami to neizmerno lübecse Szrcé. Ali znaj, da sze lübezen da le z lübeznosztjov poplacsati ; drügoga povracsila nemamo. Gda je Jezus steo meti nasa szrca, nam je naj prvle dao szvoje Szrcé.

Disc.

Kaksi je pijánec?

Pijánca prav popiszati je tesko delo. Nevemo, ka grdoga bi szi mogli miszliti, ka bi dobro zadeli pijánszko odórnoszt. Posztavimo szi v miszli poleg csednoga, pametnoga mladénca eli moskoga ednoga pijánca: vidli homo, kak velki razlocsek je med njima!

Nikaj nega bole grdoga pa bole odórnoga, kak je pijánec. Nanjem je preimenitna pa prelepa podoba bozsa oszkrunjena, zatreta, je takrekocs preminola z njega. Szentá sebidra kak sajtrava krava, ka sze njemi nepremislена deca szmejéjo pa ga vecskrát drázsijo, pametnim lüdem sze pa mrzi, ka bezsijo prednjim, kak nájprémorejo. Obráz má krmezslávi, divji kak zveriná. ocsi szo njemi nadüte kak küscsarove, zaj tamne, zaszpáne, zaj sze pa vrtijo. Z vüsztt sze njemi vecskrát cedijo szline, kak tisztomi, ki je od hüdoga dühá obszédeni. Gucsi pa lomocse nerazumlivo, vecskrát borbrá pa klepecse kak klepotec, drüгим je od névole, császi sze grozi pa prti, pa je kak teocsics, ka bi vsze rad szpehao pa szposamlao. Csi njemi je sto gda kakso szkrivoszt zavüpao, te jo zaj ovádi, jo razneszé, hváli sze z nájgrsими recsmi, stere je gda dozsivo. Té szpevle neszramne peszmi; drügi sze degma pa kréga, ka szám nevej zakoj; tretji dela ropot, strti sze deré kak tele eli pa kak punkacs, zmozsen je taksega hipa szvojega nájbosega prijátla razzsaliti, pszüvati, zbiti, eli pa scse vmoriti, péti krnjavüa pa sze jocse kak sztára, csemeraszta zsénka, ka sze cslovek, ki ga vidi, more poszili szmejati; sészti szigdár szamo edue recsi blebecse, bovnja eli pa z nogámi ruzsi, ka je vszem od névole. Escse nájvéksi szkopec je v pijanoszti zapravlivec, ka bi vsze tá razmeto, gda sze pa sztrezni, te szi pa vlaszø z gláve szkübé, ka je reksi to vc sino. Edeu dober, szkrben mladénc pa, gda sze je oprvin nápio, ka

je pijan bio, je nakli lezsao pa sze je sz sztrasánszkov mocsjov drzsao za sztolove nogacse, — miszlo je nájmre, ka sze szvel podira, gda sze je v njegovoj glávi vrtelo.

Pa gda zsalodec nemre duzse tak doszta pijacse pre-násati pa je prekūhati, ka sze pa scse zgodi te, gda nasztáne hrkanje, gda sze pijánc zácsa daviti, pa drūge gnjūsobe, pod sterimi, csi bi je steli zapiszati, bi sze nam escse paper pretrgao!

Povejte, csi je taksi cslovek nej sztokrát grisi, kak je nefma zsvivina. Vszako zsvincse sze zná nevarnoszti csuvati pa brániti, pijánc pa nej. Kelko sze jij v pija-noszti szpokole, szpotopi, kelko jij dol sz kol szpádne, v kalūzso, v blato eli pa v grabo! V nájvéksem mrázi pa v mrzlom sznegi oblezsi pa zaszpi pijánc, pa szí vecskrát nakopa szmrt, eli pa neodzdravilvi beteg.

Tak csasztlivo pa imenitno sztvorjenje Bozse, pa sze tak szramotno zavrzse sz pijanosztjov! Pa kak zsalosztna je pijanoszt za dūso pa za telo! Grozen sztráj obide ve-cskrát taksega gresnika, zato ka zvūn telovne pa dūsevne szrecse nájvecskrát podkopa tūdi szvoje imánje. Dosztakrát sze zgodi; ka morejo velkí bogátci na sztáre dni v szir-mastvi zsvieti pa pomenkánje trpeti, záto ka szo sz pija-noszjtjov zapravili vsze, ka szo meli.

Kak sztrasno pa more taksega csloveka tūdi pecti, gda sze njemi obūdi dūsnaveszt pa njemi kázse, kelko hūdoga je vesino v pijanoszti, kelko lūdi je pohūsao sz preklinjanjom, z neszramnosztjov i tak dele.

Taksa je pijanoszt! — Nájszalosztnejse je pa scse, gda sze sto opijáni z zsganicov. Voze, temlice bi nam znale povedati, kelkim lūdém je pijánsztvo pripomoglo, ka szo prisli pod zápor. Záto sze csuvajte, drági cstevcí, vszej opojnij pijács, nájbole pa scse zsganice!

Ka je nájlepse na zemli.

Goszpodni Bog szi je ednok zazselo to, ka je nájlepsega na zemli. Poszlae je záto na zemlo angela z narocsilom, naj njemi to prneszé.

Angeo ide. Po poti pride mimo bojnoga pola, na strom je lezsalo vsze puno szpoklanij vojákov. Ednomi je scse z rane tekla vrocsa krv. „Znábiti je tá, za domovino prelejána, krv nájlepsa“, szi miszli angeo. Zeme kaplico te krvi pa jo neszé Bogi. Aog pa právi: „Lepo je krv prelejati pa zsvilenje darúvati za domovino, szamo ka je to nej nájlepse.“ Angeo znova ide na zemlo. Zaj pride do ednoga pokoqaliscsa. Rávno szo ddvali mrtvo telo ednoga velkoga dobrotnika v zemlo. Kelko szirmakov jocse tú pri grobi, jocsejo z zahválnozsti, ka je pokojni telko dobrot razdelo, pa scse po njegovej szmrti dobijo szirmacje álmostvo! „Znábiti szo té szkuzé zahválnozsti nájlepse na zemli?“ právi angeo pa hitro odneszé edno pred tron bozsi. „Lepa je szkuza zahválnozsti, lepa, szamo ka je nájlepsa nej“, je pravo Bog. Angeo sze podá zaj tretics na zemlo. Potúje dugo, dugo, pokes ne pride do eddoga sztarcseka, steri gléda prti nébi pa njemi szkuze teséjo z ocsi. Té sztári cslovek sze jocse za grehe szvoje mladoszti. „Eli szo té szkuzé szpokornoga gresnika nájlepse na zemli?“ pita angeo szám szebé pa podrzsi roko, ka njemi je edne szkuza sztarcseka szpádnola na njo. To neszé zaj v nebésza. Bog njemi právi: „Sa lepsega kak je ta szkuza, ne zmore zemla“.

To je pogánszka pripoveszt, da pa má v szebi globoko jedro za vszakoga krscsenika.

Ogrizávka.

Kama lagoji jezicje pelajo pa kelko skože naprávijo, nam jasno kázse szpodánja zgodbica, stero je pred níkelkimi leti zapiszao eden nemski dühovnik, pa od stere zgodbice on szám právi, ka je isztinszka. Glászi sze etak :

So szam pohájat szvojega prijátela, dühovnika. Dugo szva sze zse nej vidla, záto szva mela edenovomi vno go povedati. Po podnjévi szva sla vö na pole sze szprehájat. Moj prijáteo je ednok szamo tiho posztao, kak csi bi sze njemi kaj zgodilo. Malo szam csakao pa szam ga te pitao : „Ka ti pa reko jé, prijáteo ?“

Kázao mi je tá prti krizsi poleg ceszté, ge je szedela edna sztára zsenzszka s kosasztimi vlaszmi pa je molila. Nato mi pa potího právi : „Eli vidis tiszto sztáro zsenzszko tam pri krizsi ?“

„Ja, vidim jo. Pa je to kaj csüdnoga ?“ szam pitao mojega prijátla. On mi odgovori :

„Vej ti zse povem domá. Zaj me zanikoj ne pitaj, záto ka tá sztarka tenka vüha má.“

Gda szva prisla nezáj domo, mi je prijáteo zácsao

pripovedávati : Gdasté vidim to zsenzsko, vszeli mi je tak, da bi me kaj szteplo. Domá je z dobre hizse, je dobro gorzgojena, pa je vecskrát mela priliko, ka bi sze ozsenila. Pa nieden voglednik njoj je nej bio po voli, záto je osztála száma. Sztároimi plivánosi, ki je bio pred menov na tom meszti, je mrla szesztra, stera je bila kúharica pri hizsi ; plivanos je nato iszkaos drúgo oszebo, stero bi pripravna bila meszto pokojne szesztré goszpodáriti. Eden dén pa szamo pride k plivánosi Ána N., to je bilo toj sztároj zsenzski imé.

„Csüla szam, ka vam trbej kúharico“, je zacsnola Ána.

„Ja, trbelo bi mi jo“, odgovori plivanos.

„Poznam oszebo, stera bi dobra bila za vász.“

„Poznate? Jako bom vam zahválen, csi mi jo szprá-vite“.

„Goszpon plivanos, eli bi z menov zadovolni bili? Domá me nej trbej, ozseniti sze nescsem, záto mi je prisla v glavo miszeo, ka sze vam ponúdim v szlúzsbo.“

Sztári goszpod je bio v zadregi pa je nej zuao, ka bi odgovoro. Poznao je Áno zse prvlé, pa njemi je njéno oponásanje nej bilo po voli. Za krátek csasz njoj právi : „Eli szte szí premiszlili, ka je szlúzsba primeni nej lejka? Dozdaj szte bili v domácsój hizsi, nigdár escse nej pri túji lúdej. Zsmetno bi vam bilo tú, záto ka bi mogli bole szami za szebé zsveti, pa menje zahájati med lúdi.“

Ána je razburjena pretrgala govor plivánosi : „Goszpon plivános, ka pa te vi miszlite od mené? Csi nemárate za mené, mi zrávna povejte. Vi szte zaisztino mogli nekaj szlaboga csüti od mené.“

„To pa nej“, právi plivános. „Vi szte me nej dobro zarazmili. Pa vej de mi túdi bose, csi vi szvojo ponúdbonezáj zemete : tak sze mi vidi, ka primeni nebi bili zadovolni. Moja plácsa je mála ; kaksa prosztesa oszeba bi bila bole pripravna za kúharico v mojoj hizsi. Hvála vám za ponúdbo, liki jez vasz nemrem zéti v szlúzsbo.“

Ána je nato csemerna odisla. Bila je razzsaljena; dozdaj sze je delala ponizno, zaj je pa te najdnok pokazala szvojo hűdobnoszt. Plivánosi je nej stela odpűsz-titi, ka jo je nej zéo v szlűzsbo. Dozdaj je bila navajena, ka sze je vsze tak zgodilo, kak je oná stela. Zaj sze je pa te zgodilo inacsi. V velki csemeráj je sla v blizsánje meszto k szvojim prijátelicam, ka bi szí tam olejsala szrcé. Ka je tam vsze gucsala, sze je hitro zvedilo. Lagoji jezicje szo zácsali pripovidávati grde recsi od sztároga plivánosa. Odked szo té lazsi prisle, je plivános vcsaszik vgono. Z meszta szo njemi prihájala tűdi bozsna pizma, stera szo ga jako razzsalosztíla. Bilá szo pa tá pizma napiszana brezi podpiszkov. Za nikelko dni szo prisle té lazsi v no-vine, pa szo v njij pizzali nájrse recsi od dűhovnikov, od barátov pa od nűn. Sztári plivános je v krátkom csá-szi zgűbo vsze postenjé. Bozsni lűdjé — pa ge taksij nega — szo zmislávali nájhűse recsi; poszili szo steli plivánosa pregnati sz tisztoga kraja.

Ogrizávauje je obródilo szvoj szád. Fara sze je raz-trgnola na dvoje: edni szo bili za plivánosa, drűgi pa proti njemi. Szvájí je nej bilo nej konca nej kraja. Náj-vecs je pa trpo neduzsen plivános. Komaj je preteklo stirinájszet dni, pa szo ga zse szprevájali na pokopaliscse. Malo pred szmrtjov je pravo lűdem, ki szo prinjem bili: „Jesz szam neduzsen; vsze, ka lűdjé od mené gucsijo, je zmisleno pa zlagano. To mi je vcsíníla bozsna zszenszka, stera szí je tak trla csemére nad menov. Naj njoj odpűsztij Bog, ka szam odpűszto jesz nej szamo njoj, líki vszem, ki szo me razzsalíli.“

Goszpon kanonik, ki je pokápao pokojnoga plivánosa, je na pokopaliscsi pravo ete recsi: „Jaj ogrizávcom pa lazslivcom! Naj zeme Bog nevtepeno zsvílenje neduzsnoga plivánosa kak dár za to, ka podeli tem gresnikom míloszt szpreobrnenja. Szkázsite csaszt pokojnómi goszpodi, steroga je pokopalo ogrizávauje! Amen.“

V toj minoti je tam pri zidi nekák zakricsao. Lüdje szo glédali tá, pa szo vidli tam — Áno N. Nej je najsla méra; szkrmá je prisla na pokopalisce pa sze je posztávila tam poleg zida, ka bi csúla, ka de goszpon kanonik pravo. „Jaj ogrizávcom!“ Té recsi szo zadele njo. Obisla jo je groza — zmesala sze njoj je pamet — odnorela je. Odpelali szo jo v norisnico. Pomali sze je telko pomirila, ka je prisla nezáj domo. Bogá moli, v cérkev pa nejde vecs. Csi vidi dühovnika, bezsi prednjim. Lüdje právijo, ka sze njoj prikazsúje pokojni plivános, pa sze njoj prtij z rokov. Csi je to isztina, nevem. To je pa isztina, ka ne gucsi vecs z niednim dühovnikom. Sztara je 65 let.

Drobis.

Z Bratonec. Februára 7. szmo szprevodili k vecsnomi pocsinki vrlo mladénko, Pétek Kataleno, stera je po dugom betégi, vecskrát obdeljena sz szvesztvi za mujrajocse, lepo, méрно zaszpála v Goszpodi. Pokojna je bila trétjerednica pa kotriga Armáde szv. krizsa i je sz szvojim pobožnim pa bogábojécsim zsvljenjom bila vnogim na lepi zgléd. Szprévod je bio lepi. Vnogo njénij tivársic, trétjerednic, jo je szprevájalo na pokopaliscse, pa szo sze sz szrcem locsile od pokojne. Naj njoj szveti szvetloszt vekivecsna!

Pa nekaj drúgo scse moremo tú zapomliti. To nájmre, ka je po szprévodi nej bilo nikse kermine. Tak je prav! Tiszta sztára naváda, ka sze po szprévodi kermína priprávla, bi sze mogla tá púsztiti. Dosztakrát szí nájmre domácsi, ki szo zgúbili nájdragso oszebo, od velke zsalosztí nevejo kaj zacsetí, pa scse te morejo kermíno priprávlati drúgim, ki sze poleg vina vecskrát natelko szpozábijo z szebé, ka sze tam nedosztójno oponásajo, pa te sz tem szamo poveksávlejo zsalosztí domácsim. Csi kaj zselejoa trúd, ki szo pokojnoga v zemlo szprávlali, naj sze

njim plácsa sz penezi; kermína, tá nej csedna naváda, sze pa naj tá püsztí po vszej nasi vesznicaj.

Razsirjávlimo Marijin liszt! Kak velkoga pomejna je gnjeszdén dobro cstenjé, je lepo povedao goszpod Szkálden na szpráviscsi nemskij katolicsáncov. On právi: „Náj-bosa pomocs dúsnomi pasztéri szo dobre novine. Dúsni pasztér govori szamo ednok na tjeden, pa ga lúszto more iti poszlúsat v cérkev, novine pa govori je vsze dni v tjédni (to je, ka novine lúdje vszaki den cstéjo), pa nej trbej iti k njim, liki one pridejo k nám domo“. — Té recsi szi, drági csteveci, vszi dobro 'zapomlíte, pa szi vszaki naj prizadevle, ka v szvojoj véski kak nájbole razsiri „Marijin liszt.“ Sz tem delom te vi z edne sztráni nasim dúsniim pasztérom, ki szo tak prevecs preoblozseni z delóm, na velko pomocs, z drúge sztráni szi pa zaszlúszite pri Bogi pa pri Mariji velke miloszti, záto ka vszaki tiszti dela apostolszko delo, ki razsirjávle med lúsztvom dobre novine pa knige. Sto pridobi koncí ednoga zvesztoga csteveca, je zse vesino velko delo. Na delo záto za „Marijim liszt“, naj ga cstéjo pri vszaksoj hizsi pa v szaksoj drzsini!

Za velko-dolenszko cérkev szo na vecsni lampas far-niki iz Amerike 550 korun poszlali.

Krscsenicje v tórszkoj drzsávi szo v nevarnoszti. Zavolo taljánszko — tórszke vojszke szo krscsenicje, ki zshivéjo v Palesztini pa v drúgi tórszki krajínaj, v velkoj nevarnoszti. Taljánszka zgrablivosz, sz sterov scséjo zaszvojiti enen velki gel tórszke zemlé, je zbúdila v tórkaj pa v arábcaj, ki szo mohamedánszke vere, velko szovrástvo do krscsenike, szamo ka sze njim jé to scse dozday nej poszrecsilo. — V Jafi szo sze zse meszeca oktobra pripravlali na klanjé krstsenikov. Na dobro szrecso je to zvedo poglavár meszta, pa je v právom császi dobo na pomocs vojastvo z Jeruzsálema. — V galeánszkoj Káni szo zse túdi zácsali napádati krscsenike pa szo sze njim grozili sz szmrtjov. — V meszti Ramle szo krscseniki novembra 3. príbezsalí v franciskánszki szamosztán pa szo tam bili v szmrtnom sztráhi do 6. nov. Odzvúna szo pa mohamedánci na grdí nácsin szramotili szvéti krízis, pa sze prtíli, ka szamosztán razrúsíjo pa krscsenike szpoka-

lejo. V drügi mesztaj szo krscseniki tüdi v velkon sztráhi pa v velkoj nevarnoszti.

Ka je pa z vojszkov? — Gda té redi pisemo scse vojszka izda trpi. Zse doszta krvi je prelejáne tak na taljánszkoj kak tüdi na törszkoj sztráni. Taljánje, stere vojszka prevecs doszta sztáne, delajo ze vszov mocsjov na to, ka bi jo kak nájprlé dokoncsali; pa dozday szo szí oszvojili scse jako malo tiszte törszke zemlé, od stere szo miszlili, ka szí jo brezi vszej tezsokcs pridobijo v szvojo lászt. Kak dugo de scse tá vojszka trpela, pa kaksí bo njéni konec, to bi tesko cilo naprej povedati. To edno je pa isztina, ka taljánje doszta haszka nedo meli zs njé.

Sztrasna neszreca pri sztrelanjí. V Brusznicaj sze je ozseno eden vrli mladénc. Njegovi prijátelje szo ga radi meli, záto szo szklenoli, ka ga pocsasztiyo sz sztrelov. Február 11. vecsér szo zacsnoli sztrelati. Pa neszreca nigdár nè pocsivle. Mozsár sze je razpocso pa je trem mladéncom sztrasno razmeszáro obráze. Ednomi je odtrgno nosz. ednoml je raztrgao vüsztá, vszem trem je pa vdarilo v ocsi, ka do brscasz zevszema szlepi! raztrgalo njim je kozso po obrázi, ednomi sze je pa lesz, sz sterim je mozsár nabiti bio, pogrozo v oko pa je osztao v mozgáj. Vsze tri szo vcsaszik odpelali v bolnisnico.

Bogat kodis. Vnogi lüdjé miszlijo, ka szo tiszti lüdjé bogzná kak szreçsní, steri doszta penez májo. Szakdenésnji dogodki nam pa to inacsi kázsejo. Dosztakrát szí nájmre rávno tiszti, ki vnogo májo, nájbole prizadevlejo, ka bi scse vecs meli pa poleg toga sztrádajo, pa szí ne privoscsijo niti tiszto, ka bi njim nájbole trbelo. To nam kázse tüdi szledécsi dogodek: V Pesti — tak pisejo novine — je té dnéve mro eden krosnjár, steri je zsivo szamo z álmostvom, ka szí je po meszti od hizse do hizse znadobo. Po njegovoj szmrí szo pa najslí v njegovoj szlamujacsi 160 jezér koron penez.

lejo. V drügi mesztaj szo krscseniki tüdi v velkon sztráhi pa v velkoj nevarnoszti.

Ka je pa z vojszkov? — Gda té redi pisemo scse vojszka izda trpi. Zse doszta krvi je prelejáne tak na taljánszkoj kak tüdi na törszkoj sztráni. Teljánje, stere vojszka prevecs doszta sztáne, delajo ze vszov mocsjov na to, ka bi jo kak nájprlé dokoncsali; pa dozday szo szi oszvojili scse jako malo tiszte törszke zemlé, od stere szo miszlili, ka szi jo brezi vszej tezsokcs pridobijo v szvojo lászt. Kak dugo de scse tá vojszka trpela, pa kaksi bo njéni konec, to bi tesko cilo naprej povedati. To edno je pa isztina, ka taljánje doszta haszka nedo meli zs njé.

Sztrasna neszreca pri sztrelanj. V Brusznica sze je ozseno eden vrli mladénc. Njegovi prijátelje szo ga radi meli, záto szo szklenoli, ka ga pocsasztijo sz sztrelov. Február 11. vecsér szo zacsneli sztrelati. Pa neszreca nigdár nè pocsivle. Mozsár sze je razpocso pa je trem mladéncom sztrasno razmeszáro obráze. Ednomi je odtrgno nosz. ednoml je raztrgao vüsztá, vszem trem je pa vdarilo v ocsi, ka do brscsas zevszema szlepi! raztrgalo njim je kozso po obrázi, ednomi sze je pa lesz, sz sterim je mozsár nabiti bio, pogrozo v oko pa je osztao v mozgáj. Vsze tri szo vcsaszik odpelali v bolnisnico.

Bogat kodis. Vnogi lüdjé miszlijo, ka szo tiszti lüdjé bogzná kak szreçsni, steri doszta penéz májo. Szakdenésnji dogodki nam pa to inacsi kázsejo. Dosztakrát szi náj mre rávno tiszti, ki vnogo májo, nájbole prizadevlejo, ka bi scse vecs meli pa poleg toga sztrádajo, pa szi ne privoscsijo niti tiszto, ka bi njim nájbole trbelo. To nam kázse tüdi szledécsi dogodek: V Pesti — tak pisejo novine — je té dnéve mro eden krosnjár, steri je zsivo szamo z álmostvom, ka szi je po meszti od hizse do hizse znadobo. Po njegovoj szmrüti szo pa najsli v njegovoj szlamnjacsi 160 jezér korun penéz.

**Darovníki na kapeljo málopoljanszko, na
časzt skapulerszkoj B. D. Mariji posztavleno:**

	kor.
Hozján Stevan	4.—
Horváth Pavel	10.—
Csik Ivan	6.—
Törnár Marko	10.—
Gerics József	20.—
Zsálig Stevan	10.—
Zsálig Ivan	10.—
Prsa József	4.—
Hozján Orsa	1.—
Hozján Ivan	1.—
Hozján József	8.—
Gerics Stevan	10.—
Prsa Ivan	6.—
Ráscsan József	6.—
Lébar Ferenc	20.—
Jáclin Maria	3.—
Svare József	5.—
Bedernják József	10.—
Skálics Ivan	2.—
Spilák Ferenc	10.—
Gerics Ferenc	6.—
Mertük Marko	5.—
Hozján János	5.—
Düh Pavel	10.—
Vuk Marko	5.—
Zvér Ozsébete	5.—
Sernek Ferenc	10.—
Hozján Marko	2.—
Hozjan Ivan	2.—
Hozján József	4.—
Vinšec Peter	2.—
Vinšec Stevan	5.—
Ráscsan Marko	5.—
Dominko Ferenc	8.—
Spilák Ferenc	2.—
Gerics Ana	5.—
Horvát Kata	1.—

	kor.
Hozján Bára	20.—
Vouri Stevan	10.—
Vouri Ivan	10.—
Bedernják Marko	20.—
Balazsic Mihál	10.—
Zsálig János mlájsi	2.—
Hozján Ivan z Amerike	40.—
Bacsics Árpáda zsená	20.—

Z Velke polane.

Paller Kolman vucsitel	5.—
Kránjec Marko i zsená	10.—
Hozján Stevan	2.—
Jáklin Ivan	—64
Jáklin Ivan	1-20
Jáklin Ferenc	—40
Gornjec Martin	1.—
Ráscsan Ferenc	1.—
Jáklin Ivan	2.—
Lacko Mari	—20
Kránjec Marko	1.—
Laki Ferenc	1.—
Toplak Stevan	2.—
Kelenc Marko	—70
Vuk János	1.—
Vuk Stevan	—20
Hozján Ivan	—40
Zvér Ivan	2.—
Mertük Ivan	1.—
Zsálig Jozsef	1.—
Nemec Matjas	1.—
Kránjec Ivan	—40
Vozsár Jozsef	—20
Kotnjek János	1.—
Kotnjek Jozsef	3.—
Jáklin Ivan	1.—
Kelenc Ivan	—60
Czuk Ivan	—60

(Dále.)